Küreselleşme Nedir?

KÜRESELLEŞME Dünyanın ekonomik, kültürel ve siyasi olarak birbirine daha bağlı hâle gelmesi sürecidir. Yalnız bireyleri değil, toplumları da etkiler.

BUNU UNUTMA

Ulaşım ve iletişimdeki teknolojik gelişmeler bu sürecin **itici gücüdür**.

Kentte küresel ve yerel bir arada (temsilî)

Her gün görüyoruz

- Uzak ülkedeki arkadaşına saniyede mesaj atarsın.
- Bir zamanlar aylar süren yol, uçakla birkaç saat oldu.
- Başka ülkenin yemeğini kendi şehrinde tadarsın.
- Bir ülkede bulunan aşı dünyaya yayılır, bir virüs de aynı hızla.

Küreselleşmenin alanları

Alan	Olumlu etkisi	Olumsuz etkisi
Ekonomi	Ticaret dünya çapına yayıldı, farklı ülkelerin ürünlerine ulaşmak kolaylaştı.	Zenginlik adil paylaşılmıyor, küçük yerel işletmeler zorlanıyor.
Ulaşım	Yolculuklar kısaldı; iş ve turizm gezileri arttı.	Üretim ve taşıma arttıkça karbon salınımı yükseliyor.
İletişim	Bilgiye erişim, görüntülü görüşme, e-ticaret kolaylaştı.	Yüz yüze ilişkiler zayıflayabiliyor.
Kültür	Farklı kültürleri tanıma, çeşitlilik.	Yerel kültür ve millî dil zayıflayabiliyor.
Sağlık	Teşhis, tedavi ve araştırma paylaşımı hızlandı.	Salgınlar çok hızlı yayılabiliyor.
Çevre	Ortak çözüm ve anlaşmalar arttı.	İklim krizi, ormansızlaşma, biyolojik çeşitlilik kaybı büyüdü.

A+ SINAVDA ÇIKABİLİR

Küreselleşme **iki yönlüdür**: Fırsat sunar, ama sorun da doğurur. Sonuç, onu nasıl kullandığımıza ve ne kadar hazırlıklı olduğumuza bağlıdır.

Bir salgının öğrettikleri

Çin'de başlayan COVID-19 salgını hızlı ulaşım nedeniyle kısa sürede bütün dünyaya yayıldı. Ülkeler kısıtlama getirdi, ticaret ve turizm zarar gördü, sosyal ilişkiler azaldı, dersler uzaktan yapıldı. İletişim teknolojileri sayesinde ülkeler araştırma sonuçlarını paylaşıp ortak çözüm aradı.

Küreselleşmenin getirdiği dört büyük değişim

Ulaşım ve iletişim sistemleri **hızla yaygınlaştı**.

Ülkeler arası **ticaret hacmi** gelişti.

Kültürel etkileşim arttı.

Çevre sorunları yaygınlaştı.

Ticaret, Ulaşım, İletişim

Sanayi İnkılabı öncesi

Yollar uzun, araçlar küçüktü, haber geç ulaşırdı. Bu yüzden alışverişin ve üretimin çoğu ülkenin içinde kalırdı.

Sonrası

Tren, gemi, uçak ile genel ağ ve uydu ticarette sınırları kaldırdı. Birçok ülkede çalışan dev şirketler çoğaldı, alışveriş biçimimiz değişti.

Orta Koridor

Çin'in doğusundan başlayıp Kazakistan, Hazar Denizi, Azerbaycan, Gürcistan ve Türkiye üzerinden Avrupa'ya uzanan ulaşım hattıdır. Resmî adı Trans-Hazar Uluslararası Taşımacılık Koridoru'dur. Demir yolu ticaret potansiyelinin 75 milyar dolar olduğu belirtilir. Yeni yatırımlar ve terminaller Türkiye'nin yerini güçlendiriyor.

A+ SINAVDA ÇIKABİLİR

Türkiye'nin konumu küreselleşen dünyada **büyük bir avantajdır**. Hat üzerinde olmak ticaret, iş imkânı ve iş birliği demektir.

İletişim hayatı nasıl değiştirdi?

E-ticaret

Evden çıkmadan başka ülkeden alışveriş yapılır. Toplam ticaret içindeki payı genel olarak artıyor.

Günlük hayat

Trafikte alternatif yol uygulamadan öğrenilir, dünyadan haber anında alınır.

Eğitim, sağlık

Çevrim içi ortamlarla ders alınır, sağlık hizmetine ve gelişmelere erişilir.

Sağlıkta iş birliği

DİKKAT!

Salgın sınır tanımaz. Bu yüzden sağlıkta başka ülkeye yardım, bütün insanlığı korumak demektir.

TİKA Senegal'de: Türk İş Birliği ve Koordinasyon Ajansı, Senegal'in Touba kentinde yılda yaklaşık 25 bin kişiye hizmet veren bir sağlık merkezinin acil servisini monitör, hasta yatağı, sedye gibi tıbbi ekipmanlarla donattı. Küreselleşen dünyada ülkeler arası yardım, insanların hayatına doğrudan dokunuyor.

Ekonomiye yansıması: Türkiye'nin ihracatı 2015-2025 arasında genel olarak arttı, 2020'de ise düştü. Bu düşüşte salgının etkili olduğu düşünülür. Dünyadaki bir gelişme ülkemizi de etkileyebilir.

Notlarım

Öğrenme çıktısı: Küreselleşmenin insan ve toplum hayatında meydana getirdiği değişimi yorumlayabilme

Kültür ve Çevre

Kültürel değişim

Somut ve somut olmayan kültürel miras, küreselleşmeyle başka ülkelere taşınıyor. Çeşitlilik artıyor, ama bazı yerel kültürler kaybolma riski taşıyor. En bilinen örnek, gelip geçici gündelik yaşam kültürü olan **popüler kültürdür**. Dile fazla yabancı sözcük girmesi, hazır gıda, gereksiz alışveriş de görülüyor.

A+ SINAVDA ÇIKABİLİR

Özgürlük, **sorumlulukla** anlam kazanır. İstediğini seçebilirsin, ama dilini, kültürünü ve **millî-manevi değerlerini** koruma sorumluluğun da vardır.

Çevre sorunları küresel oldu

Daha çok üretmek, tüketmek ve taşımak doğayı zorluyor. Karbon salınımı, doğal yaşam tahribi ve kirlilik; iklim krizi, küresel ısınma, ormansızlaşma, erozyon gibi bütün dünyayı ilgilendiren sorunlara dönüştü. Çözüm için uluslararası dayanışma gerekir.

Kirlilik ve çözüm bir arada (temsilî)

ÖNEMLİ

Yerelden evrensele: Dünya sorunlarının çözümü, senin evinden, okulundan ve sokağından başlar.

Neler yapabiliriz?

- İhtiyacın kadarını al
- Medya içeriğini eleştirel seç
- Yerel ürün ve kültürü destekle
- İsrafı önle
- Türkçeye özen göster
- Atığı azalt, fidan dik

Yeşil Vatan

Yeşil Vatan: Benim Okulum Geleceğe Çare etkinlikleriyle okullarda fidan dikimi, atölye, şenlik ve saha çalışmaları yürütülüyor. Amaç, "Yeşil Vatan'ı korumak, vatanı korumaktır." anlayışını yaygınlaştırmak.

Kültür Yolu Festivali

Ülkemizdeki birçok şehirde düzenlenen bu festival; dijital sergi, konser ve tiyatrolarla kültür mirasımızı çağdaş yollarla tanıtıyor. Küreselleşen dünyada değerlerimiz bu şekilde yaşatılıyor.

Dünya markası olan yerli girişim

Yurt dışından getirdikleri kahve çekirdeğini işleyen Türk üreticiler, Türk kahvesini dünyaya tanıtabiliyor. Küreselleşme yalnız bizim etkilenmemiz değildir; **biz de dünyayı etkileyebiliriz**.

Türkçesi varken: "Okey" yerine **tamam**, "check etmek" yerine **kontrol etmek**, "star" yerine **yıldız** demek millî kültürümüzü korumak için atılan önemli bir adımdır.

Kendimi Deniyorum

A. Doğru mu, yanlış mı?

Cümle doğruysa "D", yanlışsa "Y" yazınız.

☐ 1. Küreselleşme yalnızca ekonomiyi etkiler.
☐ 2. Sanayi İnkılabı'ndan sonra taşıtlar hızlanmıştır.
☐ 3. E-ticaret evden çıkmadan alışverişi mümkün kılar.
☐ 4. Küreselleşmeyle hastalıkların yayılması yavaşlamıştır.
☐ 5. Çevre sorunlarının çözümü bireyin yaşam alanından başlar.

B. Eşleştirelim

Kavramın harfini ilgili açıklamanın başındaki kutuya yazınız.

A) Küreselleşme	☐	Çin'den Avrupa'ya uzanan ulaşım hattı
B) Orta Koridor	☐	Genel ağ üzerinden alım satım
C) E-ticaret	☐	Gelip geçici gündelik kültür
D) TİKA	☐	Dünyanın birbirine daha bağlı hâle gelmesi
E) Popüler kültür	☐	Senegal'de acil servisi donatan kurum

C. Boşlukları dolduralım

Kelimeler: **karbon** **İnkılabı** **COVID-19** **Yeşil**

1. Çin'de başlayıp dünyaya yayılan salgın ..... olarak bilinir.
2. Üretim ve ulaşım arttıkça ..... salınımı artar.
3. "..... Vatan'ı korumak, vatanı korumaktır."
4. Sanayi ..... sonrasında ulaşım hızlanmıştır.

D. Düşünelim, yorumlayalım

1. Bir Türk üretici, el yapımı ürünlerini genel ağdan Almanya'ya satmaktadır. Aynı dönemde mahalledeki küçük dükkân, büyük mağazalar nedeniyle müşteri kaybetmektedir.

a) Bu örnekteki olumlu ve olumsuz etkiyi birer cümleyle yazınız.
b) Küçük işletmeleri korumak için bir öneri yazınız.

2. Bir genç konuşmasında çok fazla yabancı kelime kullanmakta, sürekli hazır gıda tüketmekte, modaya uymak için gereksiz alışveriş yapmaktadır.

a) Bu davranışların kültüre etkisini yorumlayınız.
b) "Özgürlük, sorumlulukla anlam kazanır." sözünü bu örnekle açıklayınız.

Bu konunun şarkısını Onur Akmeşe YouTube kanalından dinlemeyi unutmayın!